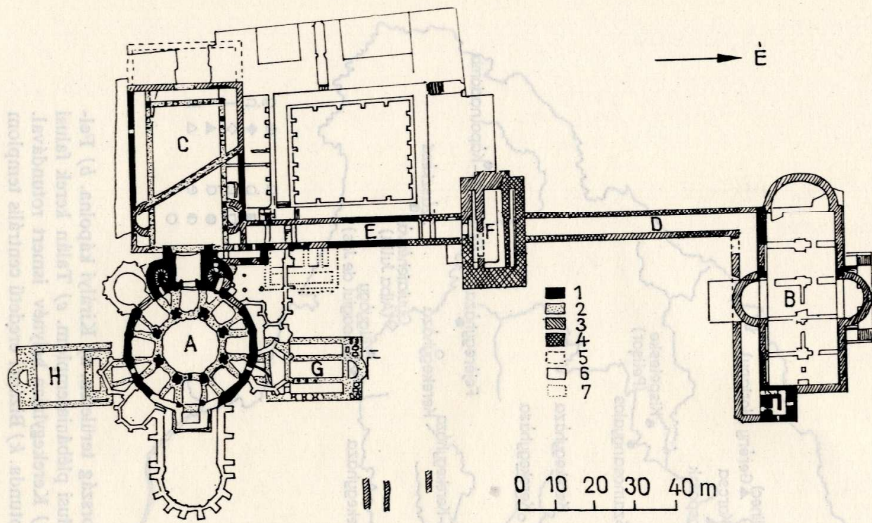
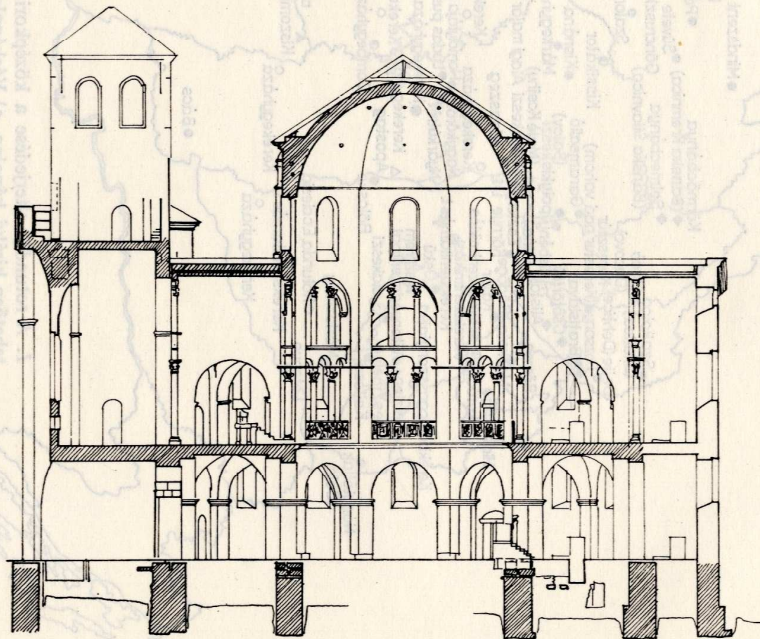

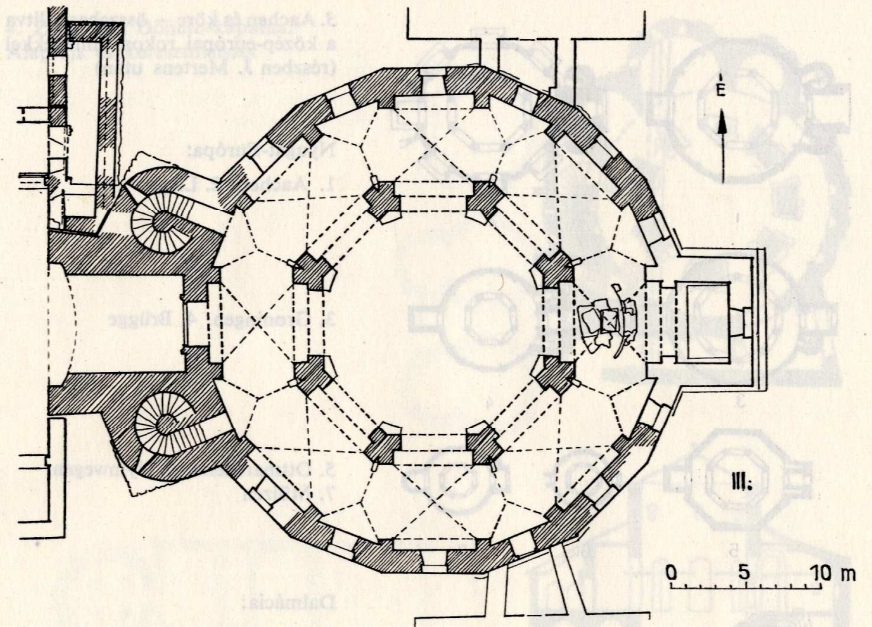
1. A rotundák elterjedése a középkori Magyarország területén. a) Királyi kápolna. b) Feltehetően királyi kápolna. c) Várkápolna. d) Falusi plébániatemplom. e) Talán kerek falusi plébániatemplom. f) Kerekegyháza helynév. g) Kerekegyháza helynév ismert rotundával. h) Kamer. i) Keresztelőkápolna. j) Hatkaréjos rotunda. k) Bizánci eredetű centrális templom

I.

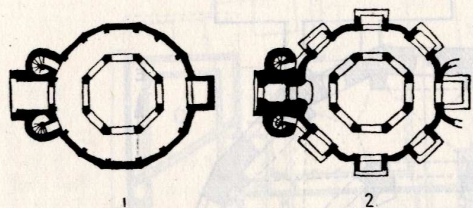
II.

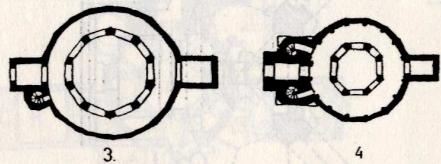
III.

2. Aachen. Nagy Károly palotakápolnája. I. A kápolna és a császári palota. A) Kápolna. B) Aula. C) Atrium. D-E) Folyosó. F) Szögletes épület. G) Északi csatlakozó építmény. H) Déli csatlakozó építmény. 1. Fennálló falak. 2. Alapozás. 3. Elpusztult részek. 4. 1875 után elpusztult részek. 5. Kiegészített részek. 6. Későbbi épületek. 7. Későbbi alapozások. II. A kápolna nyugat-keleti metszete. III. A kápolna alaprajza (F. Kreuzsch után)

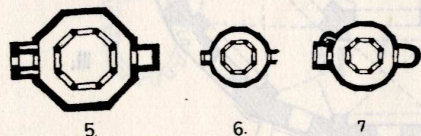
3. Aachen és köre — összehasonlítva a közép-európai rokon emlékekkel (részben J. Mertens után)

Nyugat-Európa:
1. Aachen. 2. Liège

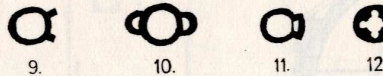
3. Groningen. 4. Brügge

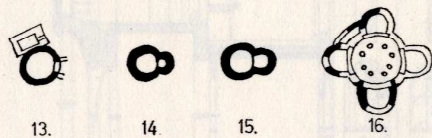
5. Ottmarsheim. 6. Nymwegen.
7. Müizen

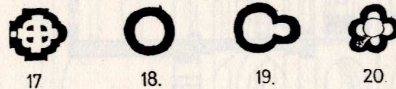
Dalmácia:
8. Zára

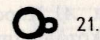
Morvaország:
9. Staré Město. 10. Mikulčice VI.
11. Mikulčice VII. 12. Mikulčice IX.

Csehország:
13. Budeč. 14. Stará Pízen. 15. Znoj-
mo. 16. Prága

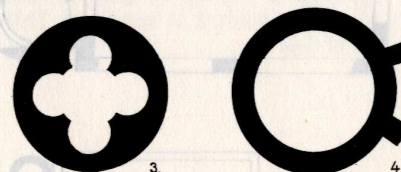
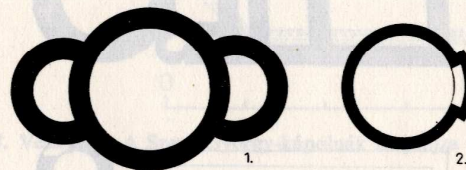
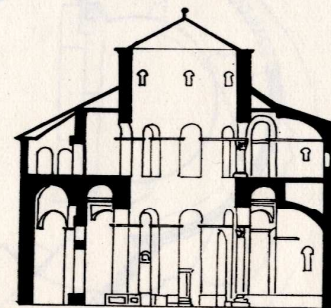
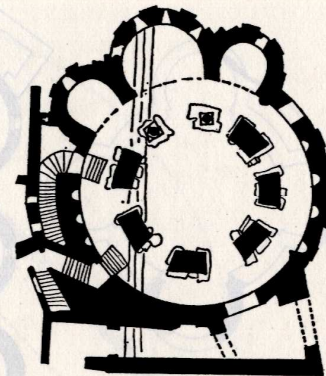
Lengyelország:
17. Ostrów Lednicki. 18. Giecz.
19. Przemysł. 20. Krakko

Magyarország:
21. Sárospatak

0 10 20 30m

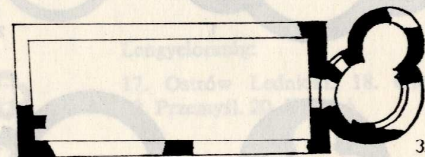
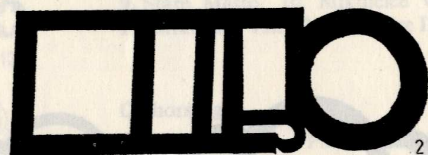
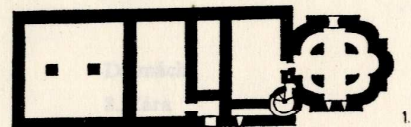
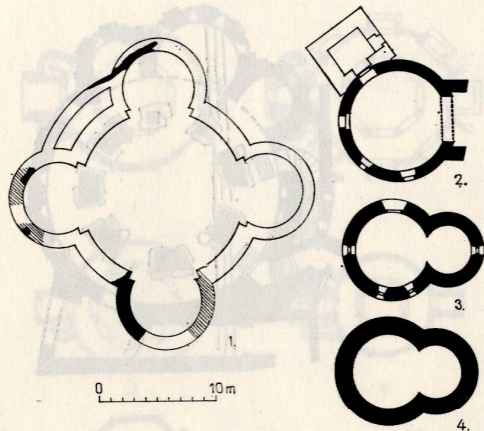
4. Zára. San Donato-kápolna.
Alaprajz és keresztmetszet

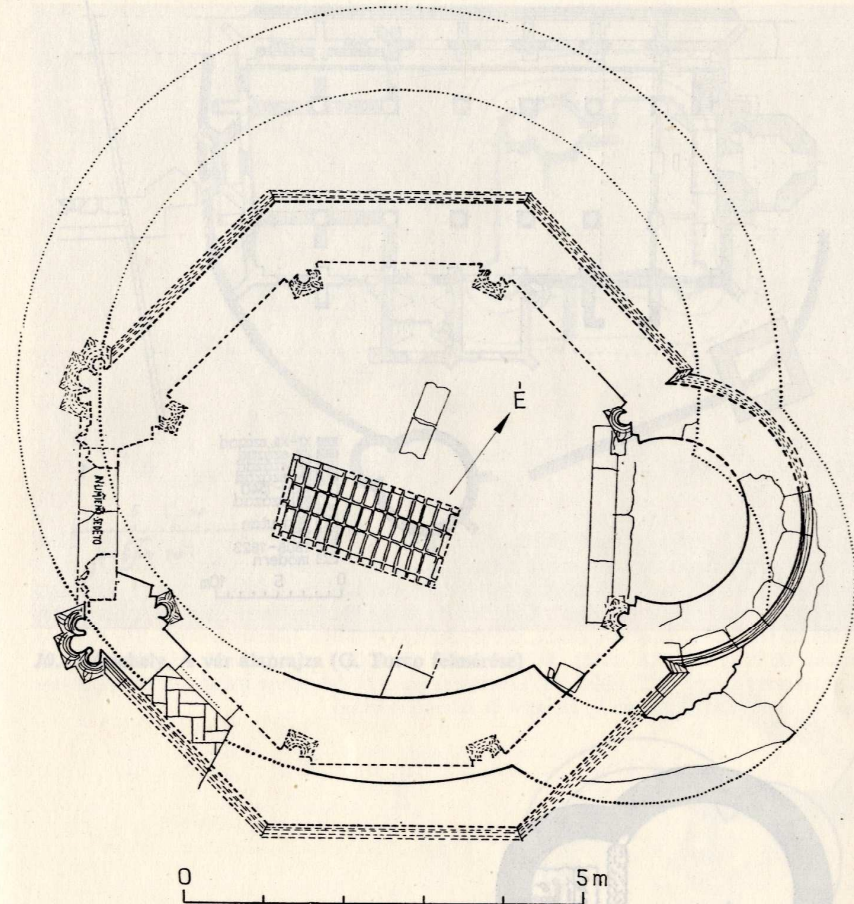
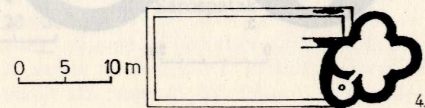
0 5m

5. A morva fejedelemség rotundái.
1. Mikulčice, VI. templom. 2. Mikul-
čice, VII. templom. 3. Mikulčice, IX.
templom. 4. Staré Město

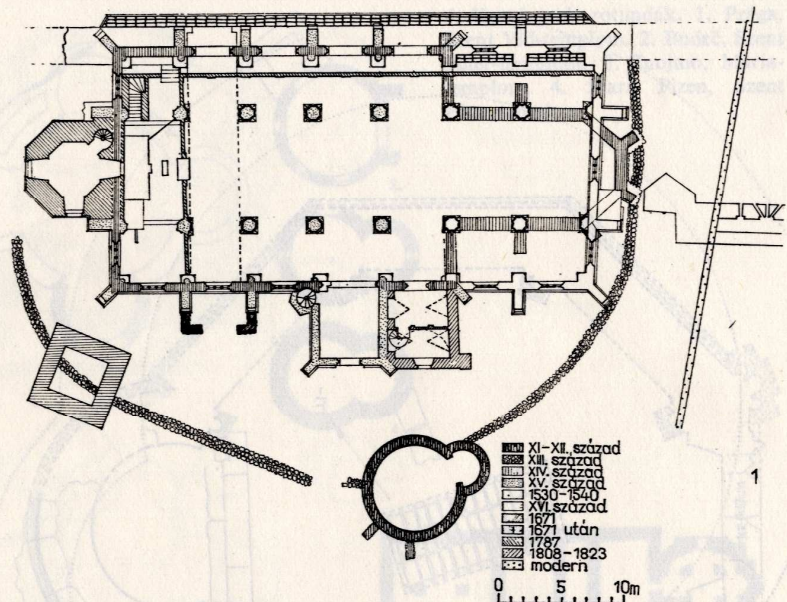
6. Korai cseh rotundák. 1. Prága, Szent Vid-templom. 2. Budeč, Szent Péter-templom. 3. Znojmo, Mária-templom. 4. Stará Plzeň, Szent Péter-templom

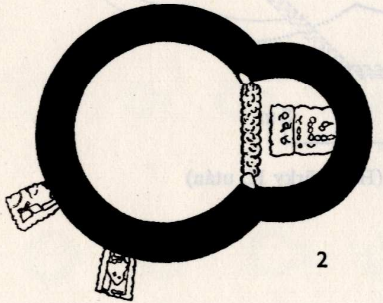
7. Korai lengyel fejedelmi és királyi templomok a hozzájuk csatlakozó palotával. 1. Ostrów Lednicki. 2. Giecz. 3. Przemyśl. 4. Krakkó (K. Zurowska után)

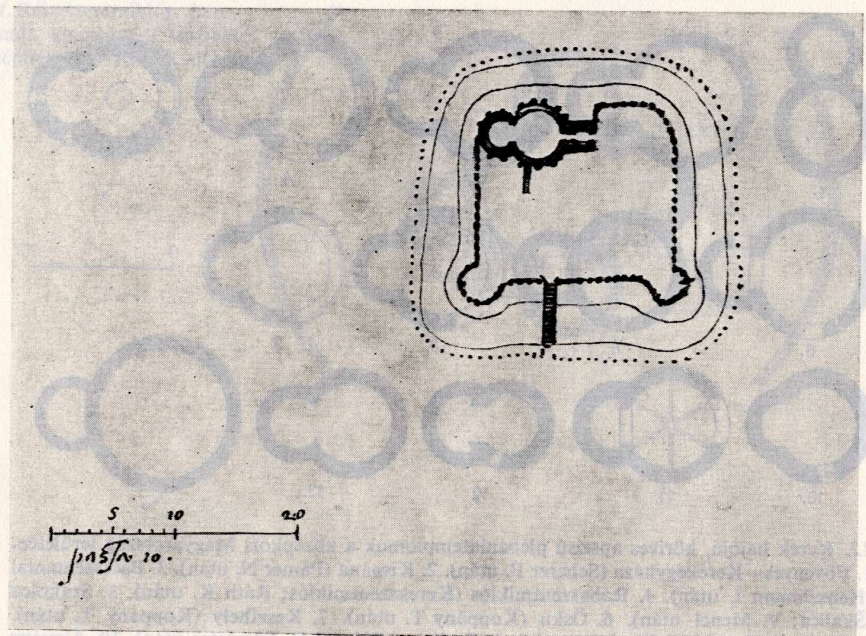
8. Veszprém. A Szent György-kápolnák alaprajza (H. Gyürky K. után)

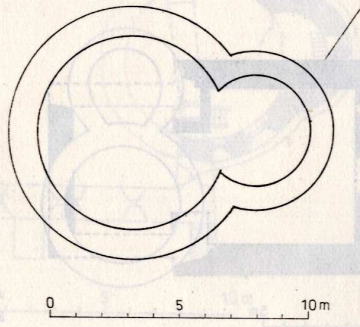
■ XI-XII. század
 ▨ XII. század
 ▤ XIV. század
 ▥ XV. század
 ▦ 1530-1540
 ▧ XVII. század
 ▨ 1671
 ▩ 1787
 ▪ 1808-1823
 ▫ modern

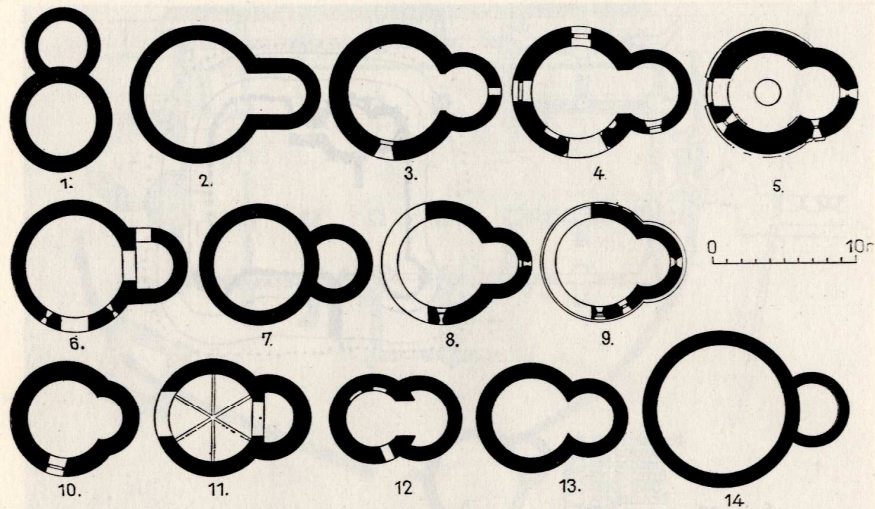
9. Sárospatak. 1. A római katolikus templom alaprajza a mellette előkerült rotundával (a szerző felmérése). 2. A rotunda az 1965-ös ásatás közben

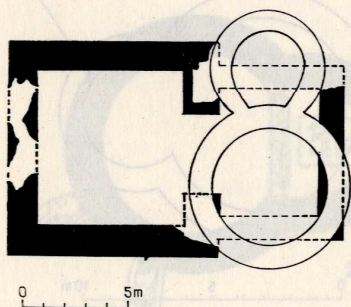
10. Mórchely. A vár alaprajza (G. Turco felmérése)

11. Ducó (Ducové). A várkapolna alaprajza (A. Ruttkay után)

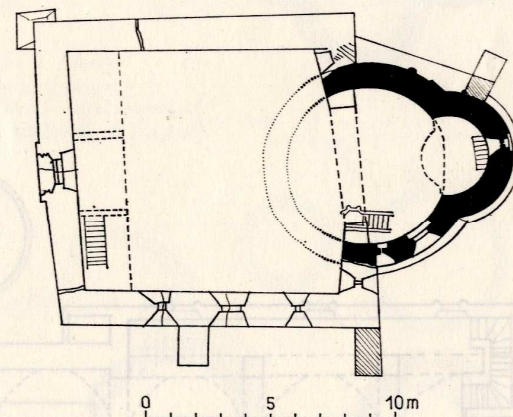
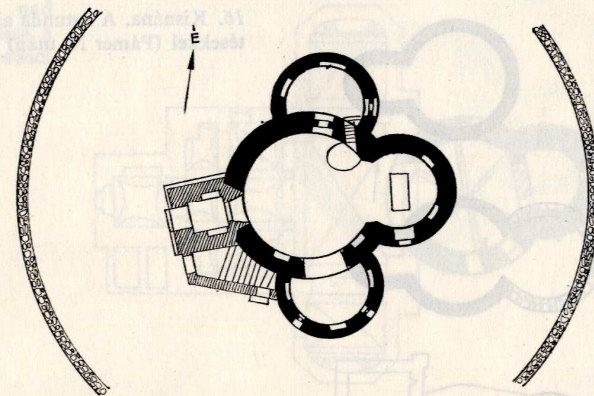

12. Kerek hajójú, köríves apszisú plébániatemplomok a középkori Magyarország területén. 1. Fövenyes—Kerekegyháza (Scherer F. után). 2. Kisnána (Pámer N. után). 3. Bácsszentantál (Henszlmann I. után). 4. Rábaszentmiklós (Kerekszentmiklós; Ráth K. után). 5. Szokolca (Škalica; V. Menci után). 6. Öskü (Koppány T. után). 7. Keszthely (Koppány T. után). 8. Hidegség (az OMF felmérése után). 9. Szalonna (Várnai D. felmérése után). 10. Algyógy (Geoagiul de Jos; Entz G. után). 11. Keresztúr (Kerestur nad Váhom; V. Menci után). 12. Gyulakeszi (Koppány T. után). 13. Letenye (Parádi N. felmérése után). 14. Nagykőrös—Homolytápuszta (Szörhalom I.; Balanyi B. felmérése után)

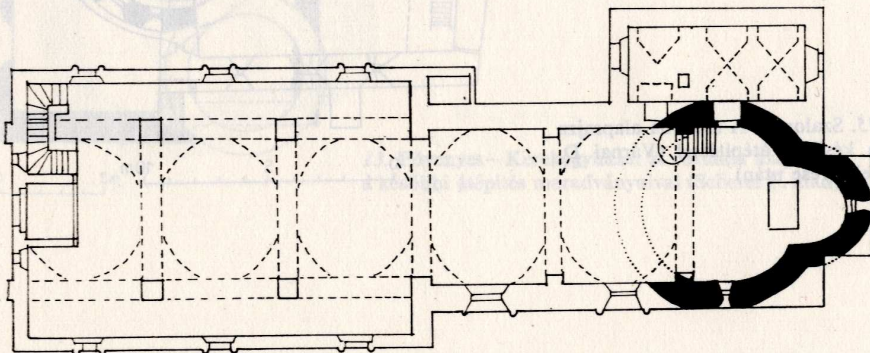
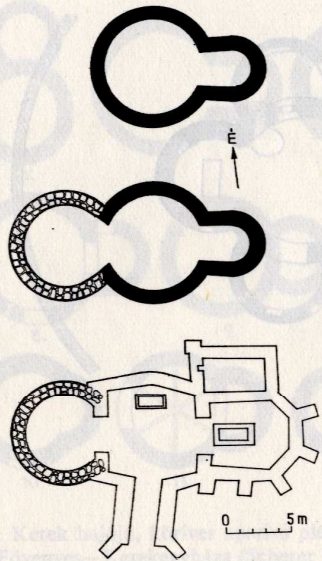
13. Fövenyes—Kerekegyháza. A rotunda alaprajza a későbbi átépítés maradványaival (Scherer F. után)

14. Rábaszentmiklós. A rotunda alaprajza a későbbi átépítésekkel (Ráth K. után)

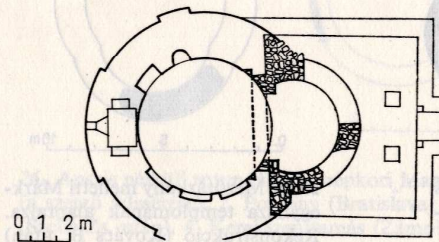
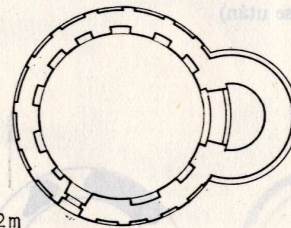
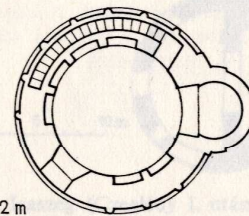
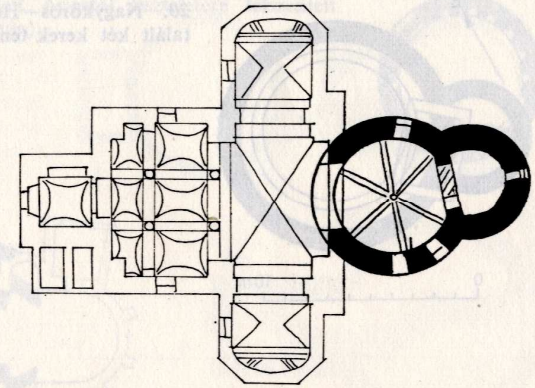
15. Szalonna. A rotunda alaprajza a későbbi átépítéssel (Várnai D. felmérése után)

16. Kiszána. A rotunda alaprajza a későbbi átépítésekkel (Pámer N. után)

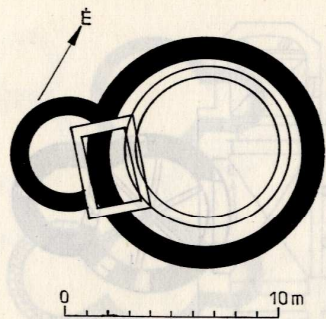

17. Hidegség. A rotunda alaprajza a későbbi átépítésekkel (az OMF felmérése után)

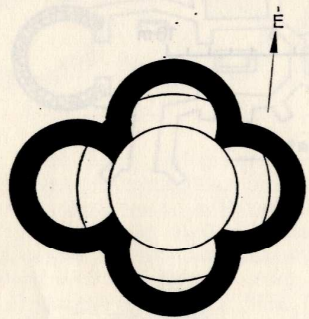
18. Keresztúr (Kerestur nad Váhom). A rotunda alaprajza a későbbi átépítéssel (V. Menci után)

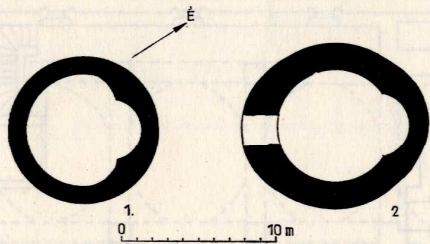
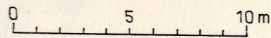
19. Kallósd (Bogyay T. után), Nagytótlak (Selo; M. Zadnikar után) és Vitenyéd-szentpál (Valter I. és a szerző felmérése után) kerek templomai

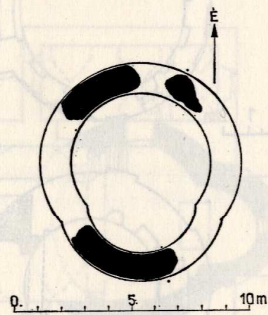
20. Nagykőrös—Homolytájapuszta. A Szórhalmon talált két kerek templom (Balanyi B. felmérése után)

21. Nagykőrös—Ludaspuszta. A kerek templom alaprajza (Balanyi B. felmérése után)

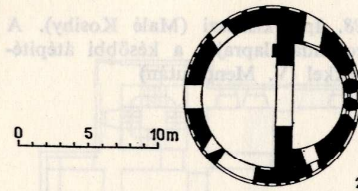
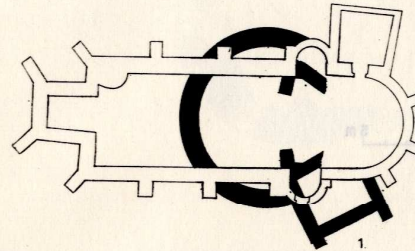
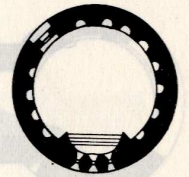

22. 1. Kerekegyháza (Szabó K. után) és 2. Nagykőrös—Nyárkúttrét (Balanyi B. felmérése után) rotundáinak alaprajza

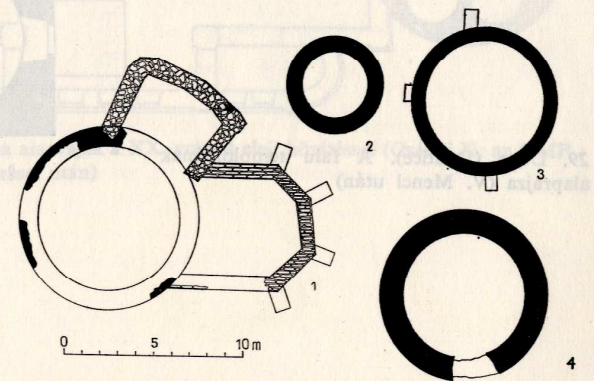

23. A Mezőtárkány melletti Márk-egyháza templomának alaprajza. Rekonstrukció (Kovács B. után)

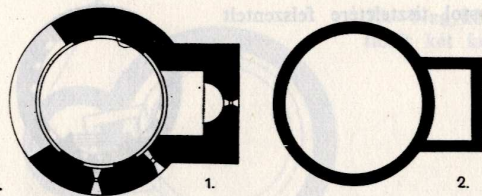
24. Kisbény (Biňa). A Tizenkét Apostol tiszteletére felszentelt kápolna alaprajza (V. Mencil után)

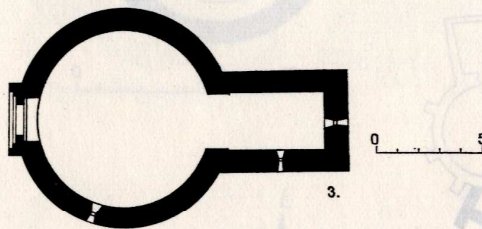
25. 1. Isaszeg (Czeglédy I. után) és 2. Sűvete (Šivetice; V. Mencil után) rotundáinak alaprajza

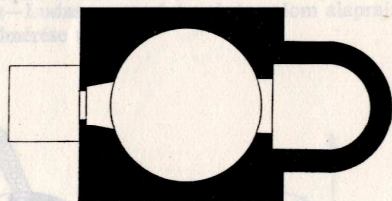
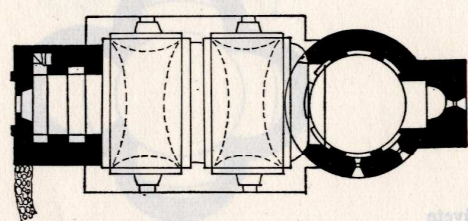
26. Apszis nélküli rotundák a középkori Magyarország területén. 1. Dunakeszi—Alagi-major (a szerző felmérése). 2. Pozsony (Bratislava; B. Polla és T. Štefanovičová után). 3. Bölcské (Szelle Zs. után). 4. Kerekszentamás (Zámoly mellett; a szerző felmérése)

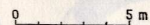
27. Négyzetleletes szentélyű rotundák a középkori Magyarország területén. 1. Ipolykiseszi (Malé Kosihy; V. Menci után). 2. Nagykőrös—Homolytájapuszta (Szórhalm II.; Balanyi B. felmérése után). 3. Kispeleske (Pelişor; Henszlmann I. után)

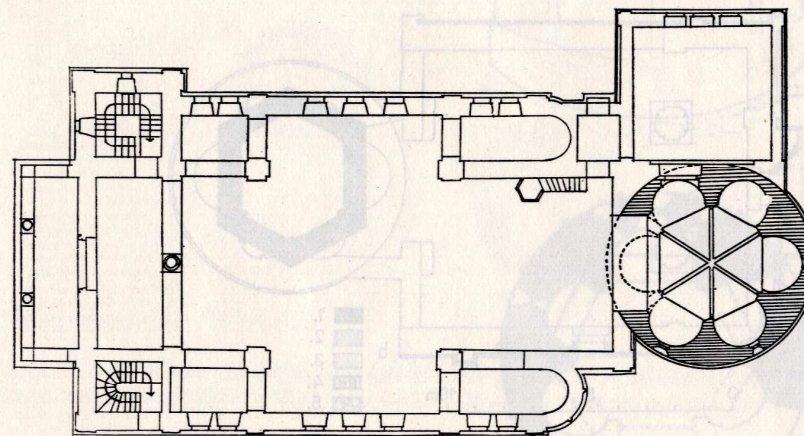
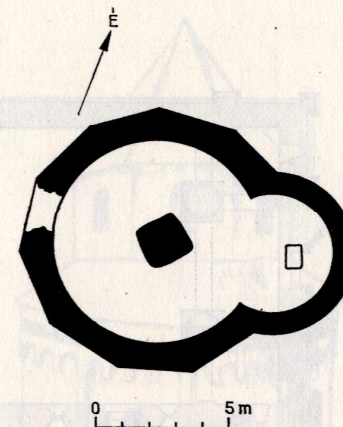
28. Ipolykiseszi (Malé Kosihy). A rotunda alaprajza a későbbi átépítésekkel (V. Menci után)

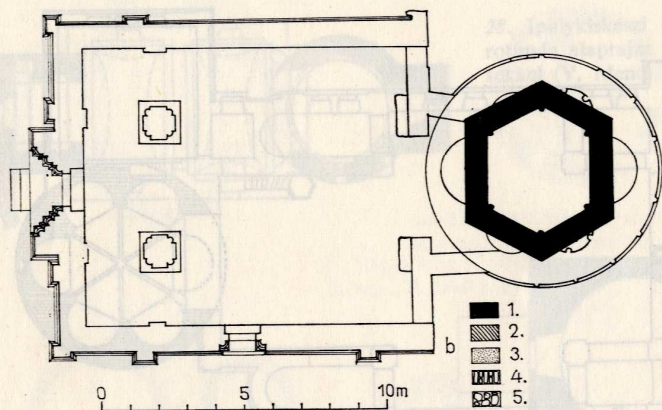
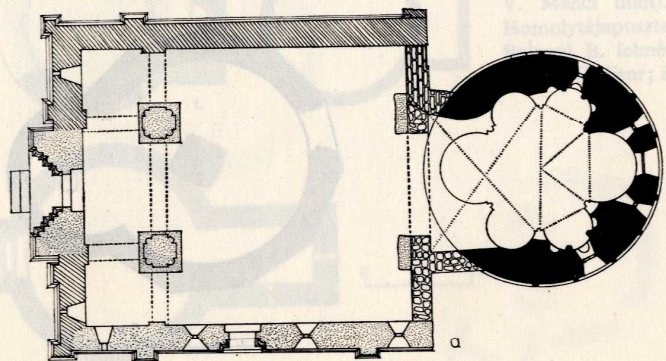
29. Dejte (Dehtice). A falu templomának alaprajza (V. Menci után)

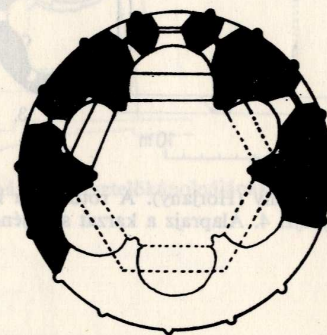
30. Környe. Az elpusztult Avas falu templomának alaprajza (Pálóczi-Horváth A. felmérése után)

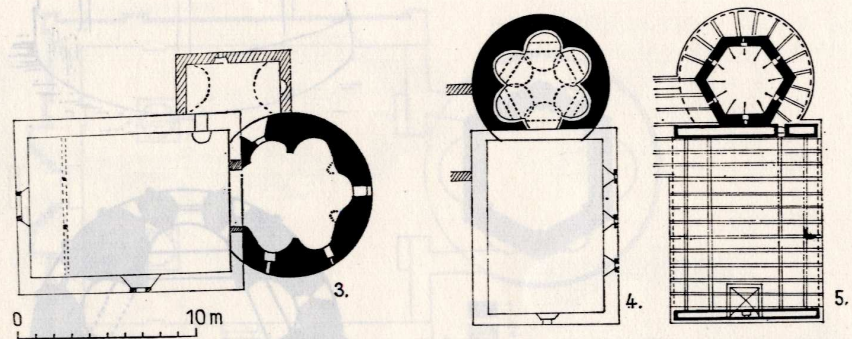
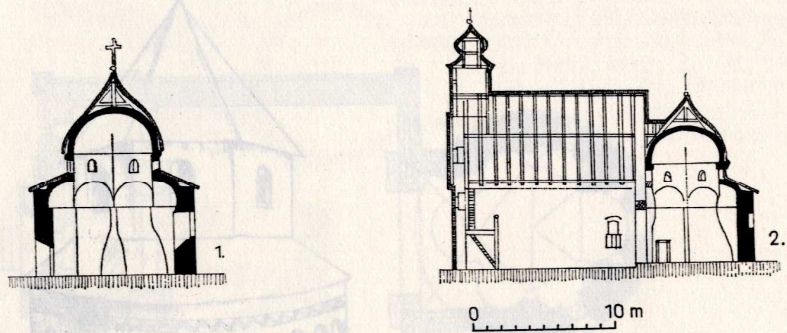
31. Kiszombor. A rotunda alaprajza a XX. század eleji bővítéssel (Csányi K. az OMF tervtárában őrzött felmérése után)

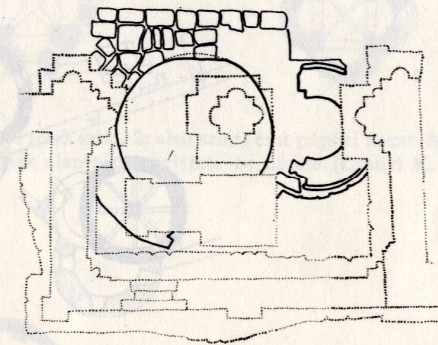
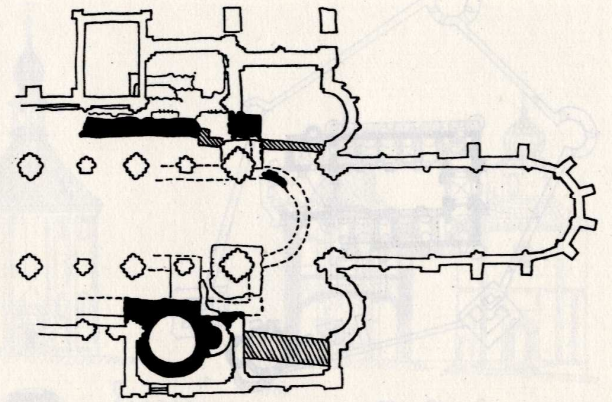
32. Karcsa. *a)* A rotunda és a későbbi átépítések alaprajza. *b)* A rotunda kupoladobjának rekonstrukciója. 1. XI–XII. század. 2. XII. század vége. 3. XIII. század első fele. 4. XIII. század közepe–második fele. 5. XVIII. század (a szerző felmérése)

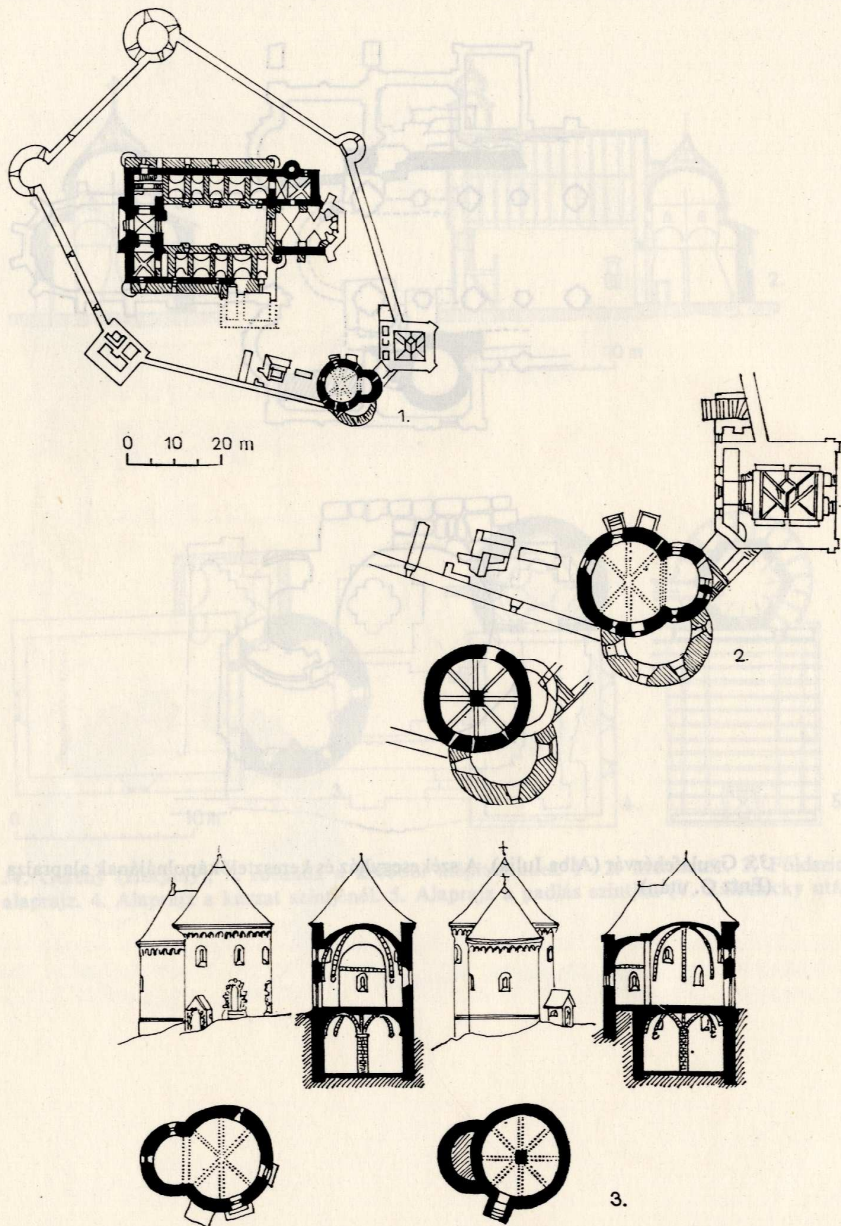
33. Karcsa. A rotunda alaprajzának és tömegének rekonstrukciója (a szerző rajza)

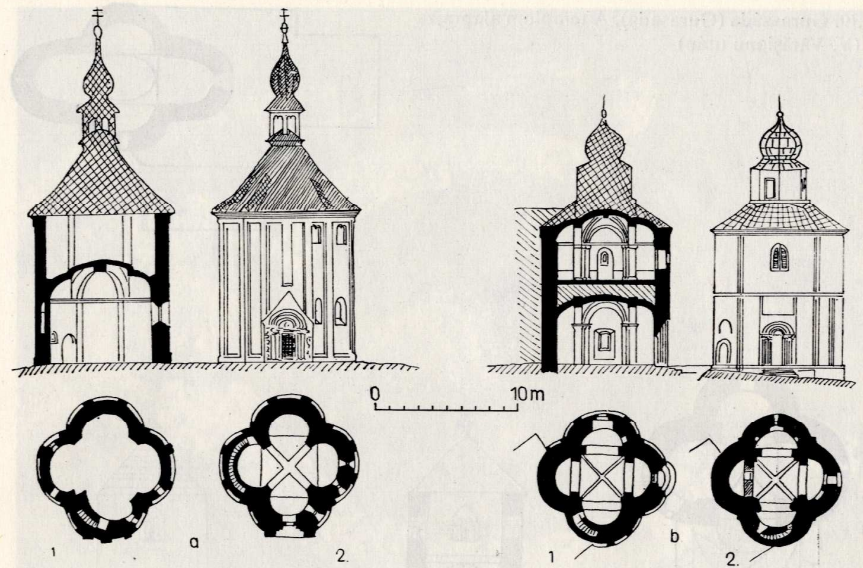
34. Gerény (Horjany). A rotunda a későbbi átépítésekkel. 1—2. Metszetek. 3. Földszinti alaprajz. 4. Alaprajz a karzat szintjénél. 5. Alaprajz a padlás szintjén (V. Zaloziecky után)

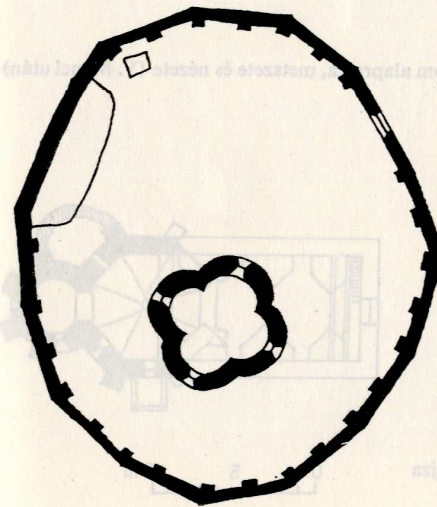
35. Gyulafehérvár (Alba Iulia). A székesegyház és keresztelőkápolnájának alaprajza (Entz G. után)

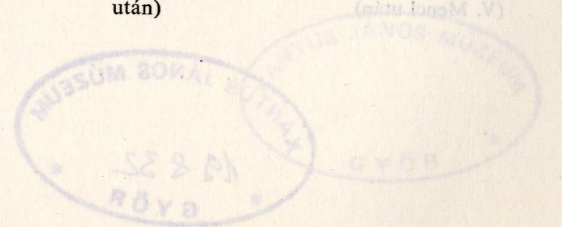
36. Selmečbánya (Banská Štiavnica). A hegyi plébániatemplom és Szent Mihály tiszteletére felszentelt karnere. 1. A templom és a körülötte levő erődítés alaprajza. 2. A karner alsó és felső szintjének alaprajza. 3. A karner tervezett rekonstrukciója (1–2. V. Mencl, 3. Lux K. után)

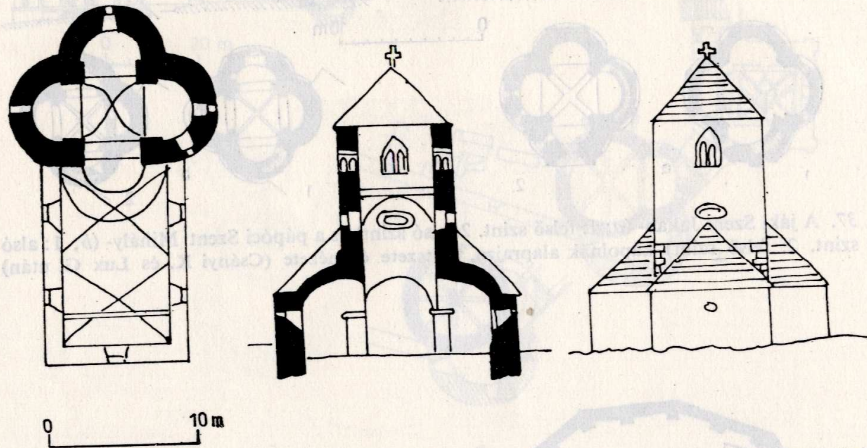
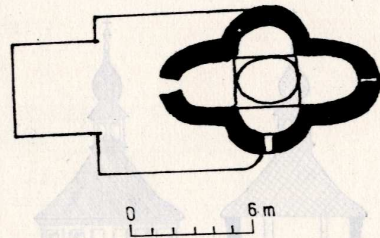
37. A jáki Szent Jakab- (a; 1: felső szint, 2: alsó szint) és a pápóci Szent Mihály- (b; 1: alsó szint, 2: felső szint) kápolnák alaprajza, metszete és nézete (Csányi K. és Lux G. után)

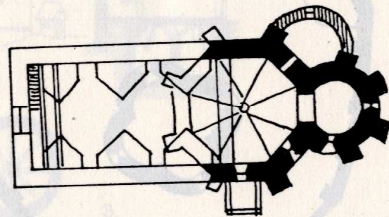
38. Székelyudvarhely (Odorhei). A jelenleg Jézus Szíve-kápolna alaprajza (Foerk E. után)

39. Guraszáda (Gurasada). A templom alaprajza
(V. Vătăşianu után)

40. Haraszt (Hrast nad Hornadom). A templom alaprajza, metszete és nézete (V. Mencil után)

41. Podolin (Podolinec). A templom alaprajza
(V. Mencil után)

42. Sárospatak. A rotunda alapfalai 1965-ben. Felülnézetből, északnyugatról fényképezve

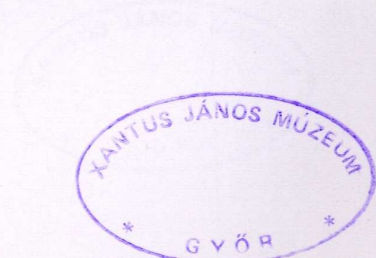
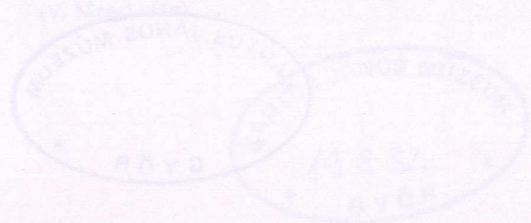

43. Rábaszentmiklós. A rotunda látképe

44. Óskü. A rotunda látképe

45. Szalonna. A rotunda kívülről

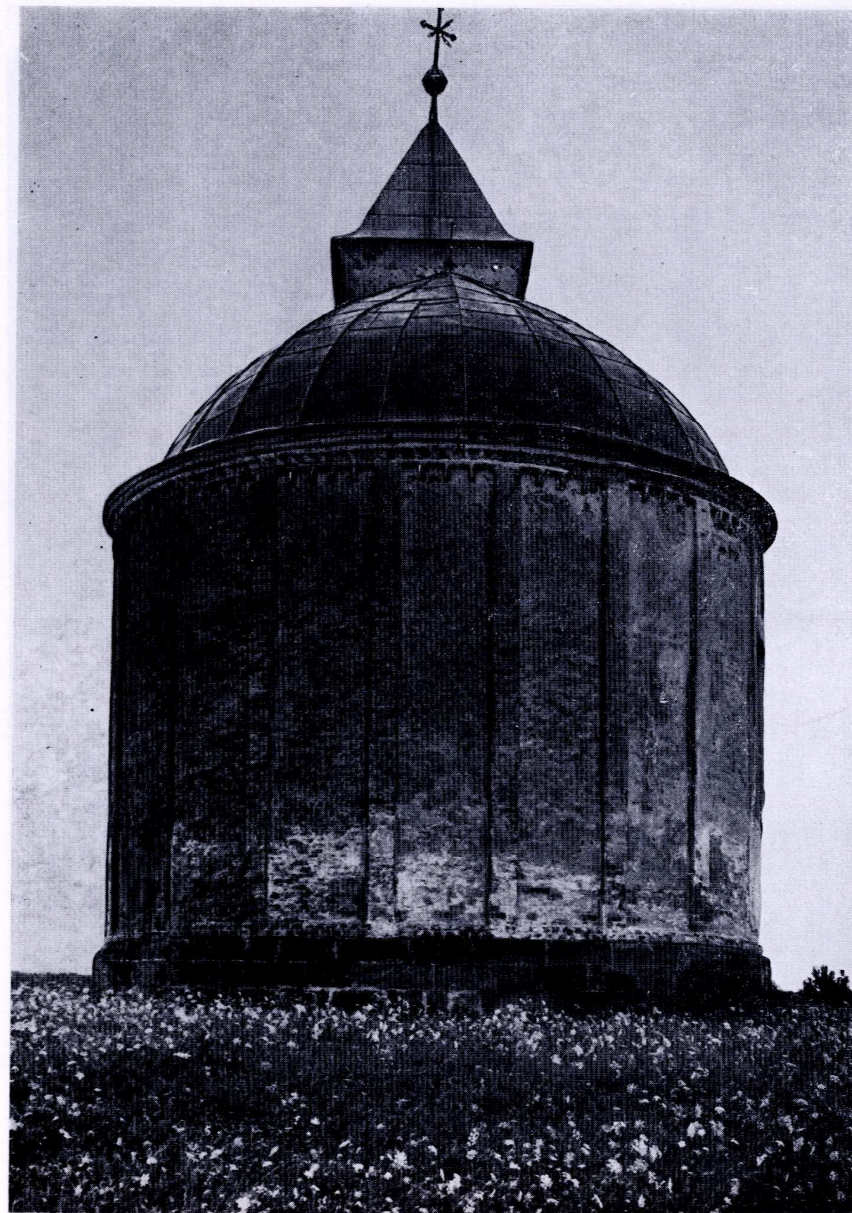

46. Szalonna. A rotunda belseje

47. Kisnána. A vár felülnézetből

48. Nagytótlak (Selo). A rotunda látképe

49. Kallósd. A templom kívülről

50. Kallósd. A templom belseje

51. Vitenyédsszentpál. A templom kívülről

52. Vitenyédsszentpál. A templom belseje

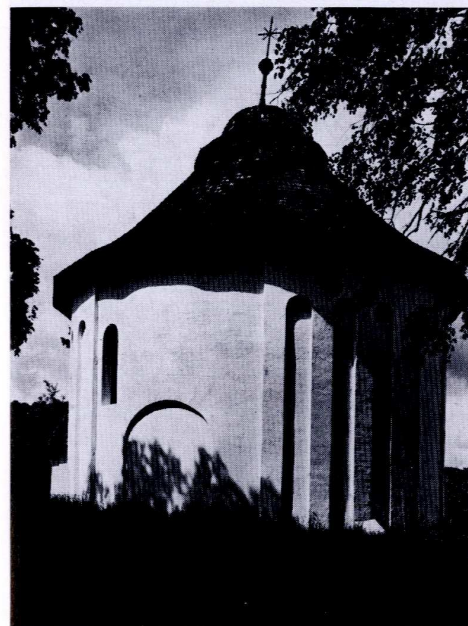
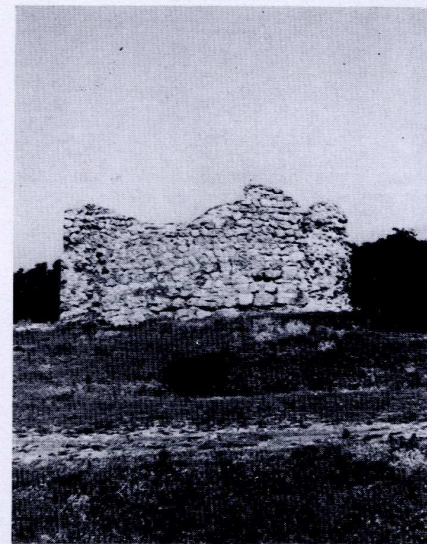

53. Kisbény (Biňa). A Tizenkét Apostol tiszteletére felszentelt kápolna restaurálás után

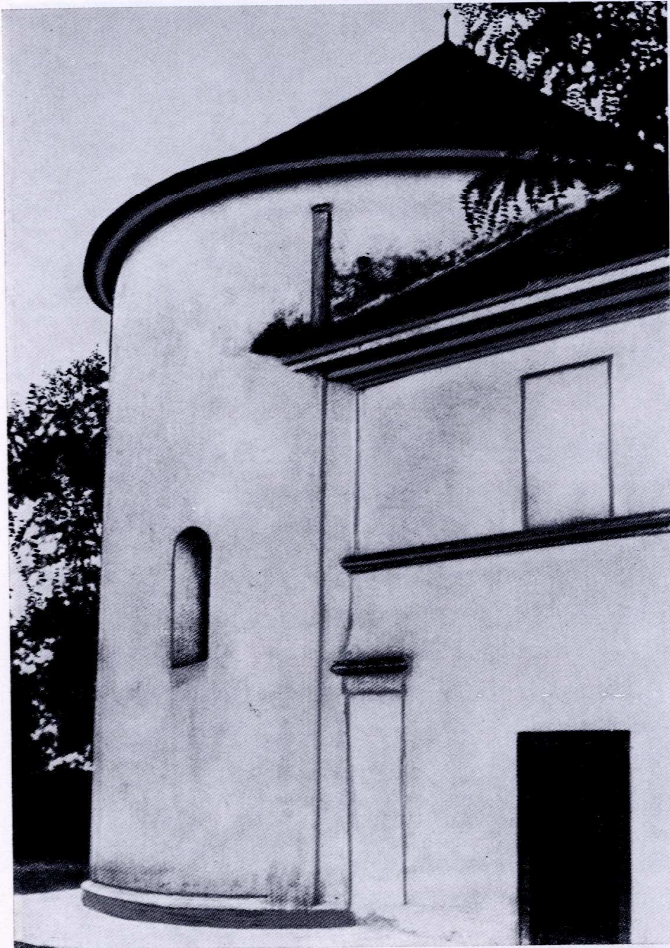
54. Kisbény (Biňa). A premontrei prépostság, a Tizenkét Apostol tiszteletére felszentelt kápolnával

55. Kerekszenttamás. A rotunda látképe

56. Süvete (Šivetice). A rotunda látképe

59. Kiszombor. A rotunda kívülről

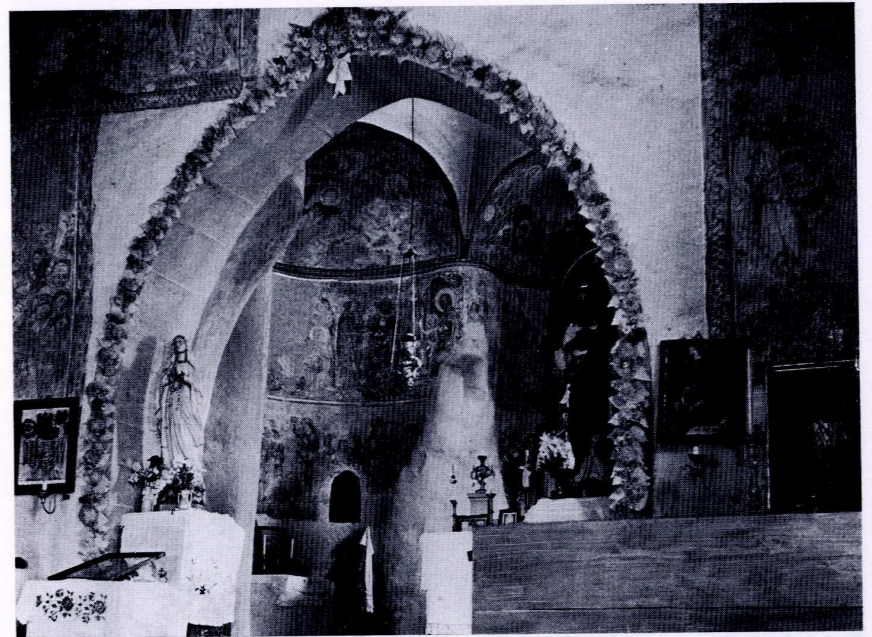

60. Kiszombor. A rotunda belseje

61. Gerény (Horjany). A templom kívülről

62. Gerény (Horjany). A templom belseje

63. Pápóc. A Szent Mihály-kápolna kívülről

64. Pápóc. A Szent Mihály-kápolna belseje

65. Ják. A Szent Jakab-kápolna

66. Székelyudvarhely (Ódorhei). A jelenleg Jézus Szíve-kápolna

67. Haraszt (Hrast nad Hornadom). A rotunda látképe

Árc 31. —

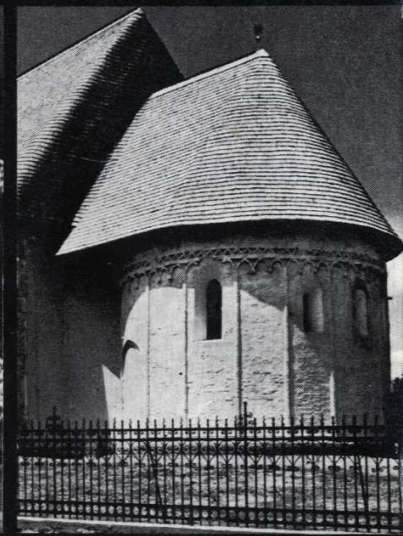
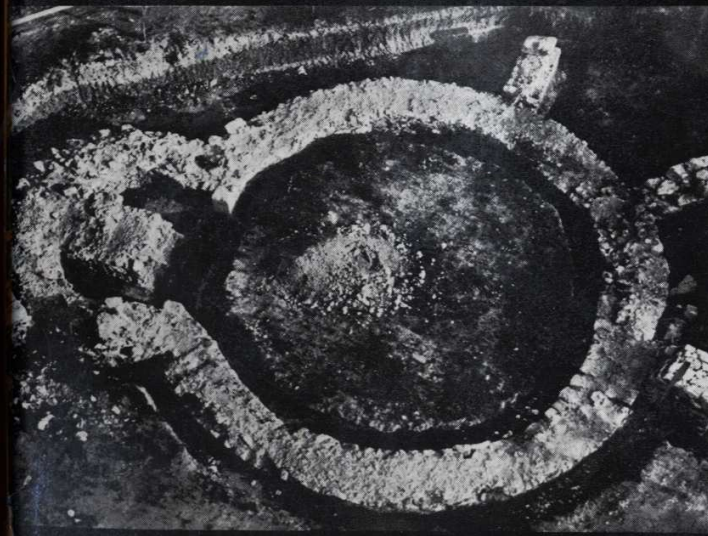
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
FÜZETEK 4

Cahiers d'histoire de l'art

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

Gervers-Molnár Vera

A KÖZÉPKORI
MAGYARORSZÁG
ROTUNDÁI

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI FÜZETEK
CAHIERS D'HISTOIRE DE L'ART 4

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CSOPORTJÁNAK KIADVÁNYAI

Főszerkesztő
ARADI NÓRA

Szerkesztő bizottság
ARADI NÓRA, DERCSÉNYI DEZSŐ, POGÁNY Ö. GÁBOR,
RADOCSAY DÉNES, VAYER LAJOS

Technikai szerkesztő
SZABÓ JÚLIA

AKADÉMIAI KIADÓ · BUDAPEST, 1972

A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁG ROTUNDÁI

Írta
GERVERS-MOLNÁR VERA

AKADÉMIAI KIADÓ · BUDAPEST, 1972